Dosarul nr.1a-1743/22
nr. 1-21139923-02-1a-25082022

D E C I Z I E

27 martie 2024 mun. Chişinău

Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău,
în componenţa:

Preşedintele şedinţei de judecată, judecător	Spoială Alexandru
judecători	Băbălău Denis
	Chiroșca Igor
grefier	Raevschi Alina
cu participarea	
procurorului	Plîngău Alexandru
avocatului	Ailoi Ion
inculpatei	Munteanu Tamara
părții vătămate	Osipenco Gabriela

a judecat, în ședință publică, apelul avocatului în interesele inculpatei și apelul inculpatei Munteanu Tamara declarate împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.1-2567/2021 din 05 august 2022, în cauza penală privind condamnarea lui

Munteanu Tamara *****, născută la *****, IDNP *****, originară și locuitoare a ***** cet. a R.M., studii medii speciale, căsătorită, nesupusă militar, pensionară, fără antecedente penale, fără persoane la întreținere,

în săvârșirea infracțiuni prevăzute de art.352[1] alin.(1) Codul penal.

Termenul de examinare a cauzei în prima instanță: 21 septembrie 2021 – 05 august 2022, în instanța de apel: 02 noiembrie 2022 – 27 martie 2024.

Procedura de citare legal executată.

Avocatul inculpatei, cât și inculpata pledează pentru admiterea apelurilor potrivit motivelor și solicitărilor invocate.

Acuzatorul de stat și partea vătămată solicită respingerea apelurilor formulate de către partea apărării cu menținerea sentinței contestate fără modificări.

Asupra apelului, în baza materialelor din dosar şi a argumentelor prezentate în ședința de judecată, Colegiul penal –

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.1-2567/2021 din 05 august

2022, a fost hotărât: 1) se recunoaște vinovată Munteanu Tamara ***** de comiterea infracțiunii prevăzută la art.352[1] alin.(1) Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție. 2) Măsura preventivă aplicată inculpatei sub forma obligării de nepărăsire a țării este expirată de drept. 3) Mijloacele materiale de probă a fi păstrate în continuare la cauza penale. 4) Cheltuielile judiciare în sumă de 3150 (trei mii una sută cincizeci) lei MD suportate pentru efectuarea expertizei judiciare a fi încasată din contul inculpatei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Munteanu Tamara, fiind soţia cet. Munteanu Ivan și aflându-se o perioadă îndelungată într-un proces judiciar-civil cu fratele soţului său Munteanu Gheorghe, urmărind scopul privării ultimului de posibilitatea legală de a contesta decizia Curţii de Apel Chişinău din 30.07.2014, prin folosirea declarației necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau o terţă persoană, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile şi admițând în mod conștient survenirea acestora, la data de 14.01.2015 prin poştă recomandată a expediat din numele cet. Munteanu Gheorghe Ştefan în cancelaria Curții Supreme de Justiţie a RMoldova cererea vizând retragerea recursului. Aşadar, la data de 04.12.2014 cet. Munteanu Gheorghe Ştefan, nefiind de acord cu decizia Curţii de Apel Chişinău din 30.07.2014, prin care a fost obligat să-i achite lui Munteanu Ivan Ștefan suma de 51574 lei MD, fiind pus sechestru în scopul asigurării acţiunii civile pe imobilul său, a contestat această decizie cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie a RMoldova. Totodată, la data şi ora neidentificată de către organul de urmărire penală, cet. Munteanu Tamara *****, falsificând textul manuscris şi semnăturile cet. Munteanu Gheorghe Ştefan a depus din numele acestuia cererea, prin care a solicitat retragerea recursului menţionat supra. Astfel, decizia Curţii de Apel Chişinău din 30.07.2014 a rămas în vigoare, Munteanu Gheorghe Ştefan fiind obligat să achite în beneficiul lui Munteanu Ion Ştefan suma de 51574 lei MD. Conform raportului de expertiză judiciară nr. ***** din 12.08.2020 s-a constatat, că cele patru semnături din numele lui Munteanu Gheorghe şi textul manuscris plasate sub textul Cererii la Curtea Supremă de Justiţie RM de retragere a recursului din numele lui Munteanu Gheorghe din 01.01.2015 cu nr. de înregistrare 133 din data de 14.01.2015 şi manuscrisele plasate pe aversul şi reversul plicului cu nr. 36901, adresat Preşedintelui CSJ RM au fost executate de către Munteanu Tamara, modele de scris şi semnături ale căreia au fost prezentate.

3. Nefiind de-acord cu sentința instanței de fond, avocatul în interesele inculpatei cu respectarea termenului legal, a declarat apel, prin care a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.1-2567/2021 din 05 august 2022, ca fiind nefondată, rejudecarea cauzei şi pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului prevăzut pentru prima instanță, de achitare în privința inculpatei Munteanu Tamara ***** în temeiul art.390 alin.(1), pct. 1) Codul de procedură penală, deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

4. În argumentarea cererii de apel partea apărării invocă că, sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 august 2022 neîntemeiată și pasibilă de a fi casată cu rejudecarea cauzei şi pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința lui Munteanu

Tamara în temeiul art.390 alin.(1), pct. 1) Codul de procedură penală, deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. În acest context, atît organul de urmărire penală cît şi instanţa de judecată, nu au elucidat şi nu au constatat circumstanțele importante ale cauzei, cele care demonstrează, în afara oricărui dubiu rezonabil, că inculpata ar fi comis o fapta prejudiciabilă cu vinovăție. Mai mult ca atât, reieșind din modul cum a fost efectuată urmărirea penală se atestă că aceasta a fost dusă într-o singura direcție şi anume în vederea condamnării inculpaților fără a fi verificate şi alte versiuni, fără a avea o poziție fermă bazată pe fapte, urmărirea penală fiind una inechitabilă, ineficientă şi subiectivă. Totodată, avocatul care a declanșat procedura apelului remarcă că neglijând principiile legalității şi oficialității procesului penal, organul de urmărire penală/procurorul care a condus urmărirea penală nu doar că nu a analizat argumentele enunțate de către Munteanu Tamara precum că ea nu se afla în țară la data de 02 ianuarie 2015, ziua când a fost depusă cererea de recurs (fapt este confirmat prin informația parvenită de la Inspectoratul General al Poliţiei de Frontieră al MAI nr. ***** din 08.08.2018), nu au efectuat acțiunile de urmărire penală solicitate în vederea demonstrării nevinovăției, dar nici nu au elucidat circumstanțele importante ale cauzei, neglijând complet cele trei faze ale procesului de calificare a infracțiunii (în sensul art. 113 Cod penal în coroborare cu art. 51; 52; 96, alin. (1), pct. 1) Codul de procedură penală). În textul apelului formulat, partea apărării notează că potrivit materialelor cauzei, a fost constatat că la data de 05 octombrie 2016, de către organul de urmărire penală a IP Rîşcani al DP mun. Chișinău, a fost emisă ordonanța de pornire a urmăririi penale, conform semnelor constitutive ale componentei de infracțiune prevăzute de art.352^1 alin. (1) Codul penal. Ulterior, la data de 18 martie 2019, de către reprezentantul organului de urmărire penală a fost emisă ordonanța privind dispunerea efectuării expertizei grafoscopice întrebarea fiind: Aparţine oare înscrisul şi semnăturile din partea de jos în cererea de retragere a recursului pe o filă din numele cet. Munteanu Gheorghe Ştefan din data de 01.01.2015 cu nr. de înregistrare 133 la data de 14.01.2015 şi înscrisurile de pe ambele părți a plicului nr. 36901, adresat către președintele CSJ RM au fost efectuate de către cet. Munteanu Tamara *****, a.n. ***** sau de o altă persoană? Mai mult ca atât, autorul apelului menționează că organul de urmărire penală din momentul emiterii respectivei ordonanțe a avut careva suspiciuni față de Munteanu Tamara, motive pentru care, consideră : „ calitatea de bănuit în privința lui Munteanu Tamara a fost atribuită din momentul emiterii de către reprezentantul organului de urmărire penală a ordonanței privind dispunerea efectuării expertizei grafoscopice, adică 18 martie 2019 şi a expirat de drept la 18.06.2019, dată la care organul de urmărire penală urma în mod obligatoriu şi necondiționat să înainteze învinuirea lui Munteanu Tamara sau să o scoată de sub urmărire penală”. Astfel, organul de urmărire penală oficializează suspiciunile existente privind săvârșirea unei infracțiuni concrete de către o persoană determinată deja iar în continuare toate acțiunile organului sunt îndreptate spre acumularea de probe întru confirmarea vinovăției cet. Munteanu Tamara. Reieșind din jurisprudența constatată a Curții Europene, în materie penală noțiunea de acuzație are un sens autonom, aceasta fiind interpretată ca o notificare oficială care emană de la autoritatea competentă a unui reproș de a fi comis o infracțiune. Notificarea nu trebuie să aibă o anumită formă, având

acest caracter orice act implicit, care emană de la autoritatea de stat şi care produce efecte importante asupra situației persoanei, conținând o acuzație penală implicită. Totodată, în decizia Curții Constituționale de inadmisibilitate a sesizării nr. 123g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a art.274 alin.(7) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova (începerea urmăririi penale) nr. 12 din 07.02.2017 (Monitorul Oficial nr.8 91/38 din 24.03.2017) s-a indicat expres că toate acțiunile procesuale care se desfășoară la etapa premergătoare urmăririi penale au un caracter, „sui generalis" concentrat asupra scopului de a stabili şi confirma existență bănuielii rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni şi este circumscrisă termenului de 30 de zile de la momentul sesizării sau autosesizării organului de urmărire penală sau a procurorului. Pornind de la natura scopului acțiunilor la etapa premergătoare a urmăririi penale, aceasta se rezumă la constatarea faptei infracționale (in rem), însă nu şi la formularea unei învinuiri în privința persoanei (in persona), această regulă fiind aplicabilă şi la etapa pornirii urmăririi penale, așadar în ordonanța de începere a urmăririi penale s-a menționat doar fapta care a condiționat emiterea acesteia (in rem), de altfel în cazul existenței unei bănuieli rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de către persoana concretă, organul de urmărire penală în asemenea situație trebuie sa acorde toate garanțiile caracteristice acuzației în materie penală. Organul de urmărire penală oficializează suspiciunile existente privind săvârșirea unei infracțiuni concrete de către o persoană determinată deja şi în continuare toate acțiunile organului de urmărire penale sunt îndreptate spre acumularea de probe întru confirmarea vinovăției acesteia. Subsidiar, remarcă că calitatea de bănuit în privința lui Munteanu Tamara, odată ce a încetat de drept, ca urmare a expirării termenilor prescrise la art.63 alin.(2) Codul de procedură penală, urma fie să-i fie înaintată acuzarea, fie să fie scoasă de sub urmărire penală. Cu toate acestea, Munteanu Tamara a fost pusă sub învinuire abia la data de 12 ianuarie 2021. Partea apărării reiterează faptul că printre garanțiile unui proces echitabil, reglementat de art. 6 din Convenția Europeană, se enumera şi faptul că carențele autorităților nu pot fi imputabile părților şi nu trebuie să-i pună într-o situație defavorabilă, impunând-se scoaterea de sub urmărire penale a lui Munteanu Tamara, astfel fiind respectate drepturile bănuitei garantate atât de Codul de procedură penală, de Constituția Republicii Moldova, cit şi de Convenția Europeană a Drepturilor Omului. În același context, avocatul care acționează în apărarea intereselor inculpatului punctează asupra faptului că există încă o probă relevantă care confirmă nevinovăția lui Munteanu Tamara este informația oficială parvenită de la Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al MAI nr. ***** din 08.08.2018), prin care se confirmă faptul că Munteanu Tamara în perioada 04 noiembrie 2014-02 august 2015, nu s-a aflat în țară. Totodată, conform raportului de expertiză nr. 1089 din data de 06 septembrie 2019 s-a stabilit că, nu este posibil de stabilit dacă au fost executate inscripțiile manuscrise şi semnăturile, de către Munteanu Tamara. Mai mult ca atât, concluzii similare se găsesc şi în rapoartele de expertiză nr. ***** din 05.05.2016, nr. ***** din 26.12.2018, nr. ***** din 06.09.2019, nr. ***** din 12.08.2020 în toate cele trei rapoarte de expertiză menționate supra concluzia era una: "A stabili, dacă inscripțiile manuscrise şi semnăturile din numele cet Munteanu Gheorghe în Cererea de retragere a recursului înregistrată cu nr. 133 din

14.01.2015 la Curtea Supremă de Justiție şi pe plicul poștal, au fost executate de către cet. Munteanu Tamara nu este posibil, din motivele enumerate în partea descriptivă a raportului. În susținerea poziției, partea apărării citează prevederile art. 8 alin.(3) Codul de procedură penală, pct. 6 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, art.389 Codul de procedură penală. Deci, avocatul în interesele inculpatei consideră pripită concluzia instanței de fond privind confirmarea vinovăției inculpatei Munteanu Tamara în comiterea infracțiunii ce i se impută, or nici una din probele administrate în instanța de fond, nu au confirmat cu certitudine și dincolo de orice dubiu rezonabil vinovăția acesteia, ba dimpotrivă probele administrate în cadrul urmăririi penale cât și cele verificate în ședințele de judecată, inclusiv și versiunea inculpatei Munteanu Tamara, precum că ea nu a comis infracțiunea care îi este incriminată, deoarece ea nu se afla în țară la data de 02 ianuarie 2015, ziua când a fost depusă cererea de recurs (fapt este confirmat prin informația parvenită de la Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al MAI nr.***** din 08.08.2018)- urmau a fi verificate în ședința de judecată în strictă conformitate cu prevederile art.100 alin.(4) Codul de procedură penală, și, apoi prin prisma art.101 Codul de procedură penală, instanța de fond trebuia să treacă la aprecierea probelor, încât să se pronunțe din care motiv le acceptă pe unele probe şi le exclude pe altele. Cu toate acestea prima instanță a bus la baza sentinței doar probele părții acuzării, fără a se expune asupra probelor părții apărării. Prin urmare, circumstanțele expuse denotă în mod lucid că Munteanu Tamara nu a comis infracțiunea imputată, motiv din care apărea necesitatea achitării acesteia deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

5. Urmare a dezacordului cu sentința primei instanțe, inculpata Munteanu Tamara a depus apel prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 05.08.2022 prin care Munteanu Tamara a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.352 alin.(1) Codul penal, rejudecarea cauzei şi pronunțarea în privința ei a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, cu emiterea unei sentințe de achitare din motiv că fapta incriminată nu a fost săvârșită de către ea, emiterea unei încheieri interlocutorii referitor la încălcările procesuale comise de către procurorul în Procuratura mun.Chişinău oficiul Rîşcani Natalia Colţova-Calestru, precum şi de către avocatul Plugaru Olesea din cadrul Oficiului Teritorial Chişinău al Consiliului Naţional pentru Asistenţă Juridică Garantată de Stat.

6. În argumentarea cererii de apel partea apărării invocă că, sentința menționată este ilegală şi urmează a fi casată. În susținerea poziției citează prevederile art. 1 alin.(2) Codul de procedură penală și art.26 alin.(3) Codul de procedură penală și remarcă că în, prima instanță pur şi simplu tacit a acceptat concluziile neîntemeiate ale procurorului, ignorând faptul că în primul rând, Munteanu Tamara, nu a comis infracțiunea incriminată iar în al doilea rând nu putea să comită infracțiunea incriminată din simplul motiv că, în perioada din 04.11.2014 şi până la 02.08.2015 nu se afla pe teritoriul R.Moldova, fapt dovedit prin înscrisurile din pașaport (anexa nr.1) şi prin extrasul din Sistemul informațional integral al Poliției de Frontieră nr.***** din 08.08.2018 (anexa nr.2) şi, aflîndu-se în Italia nu putea să ştie că la 04.12.2014 Munteanu Gheorghe ar fi depus careva recurs la Curtea Supremă de Justiție, și să falsifice din numele lui careva cerere

privind retragerea recursului şi la 14.01.2015 să oo expedieze la Curtea Supremă de Justiţie. Motivul menționat a fost expus atât la etapa urmăririi penale, cât şi a cercetării judecătorești, însă prima instanță intenționat l-a ignorat şi nu s-a expus asupra lui. Totodată, autorul apelului menționează în al treilea rând, că prin raportul de expertiză judiciară nr.34/12/l-R-1089 din 06.09.2019, întocmit de către experții din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare din cadrul IGP al MAI s-a concluzionat, că nu este posibil de stabilit dacă inscripțiile manuscrise şi semnăturile din numele lui Munteanu Gheorghe în cererea de retragere a recursului cu nr.133 din 14.01.2015 la Curtea Supremă de Justiție şi pe plicul poștal cu nr.36901 cu adresarea Președintelui CSJ a RM ar fi fost sau nu executate de către Munteanu Tamara, pe motiv că lipsesc mostre experimentale de înscrisuri, precum și mostre libere de scris suficiente, care ar fi fost executate de cei doi (vol.2 f.d.9-13). Mai mult ca atât, la 18.03.2020 de la Osipenco Gabriela a fost ridicat un caiet cu înscrisuri efectuate de Munteanu Gheorghe şi procura scrisă de mână de către el (vol.2 f.d.28-41) după care, fără a se solicita de la mine noi mostre experimentale şi mostre libere de scris, se dispune efectuarea unei noi expertize. Prin urmare, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.1770-11779 din 12.08.2020, întocmit de experți din cadrul Centrului Naţional de Expertize Judiciare în baza noilor înscrisuri, deja s-a concluzionat, precum că cele 4 semnături din numele lui Munteanu Gheorghe şi textul manuscris plasate sub textul cererii la Curtea Supremă de Justiţie RM de retragere a recursului din numele lui Munteanu Gheorghe din 01.01.2015 cu nr. de înregistrare 133 din data de 14.01.2015 şi manuscrisele plasate pe aversul şi reversul plicului cu nr.36901, adresat Președintelui CSJ RM, chipurile ar fi fost executate de către Munteanu Tamara (vol.2 f.d.45-48). Adică, doar în baza unor "noi" înscrisuri efectuate de către Munteanu Gheorghe, în lipsa a cărorva noi mostre experimentale şi mostre libere de scris ale mele, se ajunge la o concluzie diametral opusă, precum că înscrisurile ar fi fost executate de către mine... Unde e logica? în afară de aceasta, nici ordonanța privind dispunerea efectuării noii expertize, nici raportul noii expertize la urmărirea penală nu mi-au fost prezentate, astfel fiindu-mi grav încălcat dreptul la apărare şi anume - dreptul de a recuza experții numiți, de a recomanda participarea unui expert concret, de a solicita participarea experților anteriori şi a cere de la ei explicații, de a prezenta mostre experimentale şi libere, de a participa personal la efectuarea expertizei, din care motiv consider că raportul nr.1770-11779 din 12.08.2020 este nul şi nu poate fi admis în calitate de probă. În susținerea poziției sale, inculpata Munteanu Tamara î textul apelului formulat menționează în al patrulea rând, că la 13.09.2021 avocatul de serviciu Plugaru Olesea, având împuterniciri doar pentru efectuarea acțiunilor procesuale de urgență, necăutând la faptul că deja îl avea desemnată de către Consiliul Naţional pentru Asistență Juridică Garantată de Stat în calitate de apărător pe avocatul Ion Ailoi, contrar voinței a semnat procesele-verbale privind informarea despre finisarea urmăririi penale şi precum că am fi făcut cunoștință cu materialele urmăririi penale (v.2 f.d.245-246), astfel vădit depășindu-și împuternicirile. Fiind declanșată procedura de apel se remarcă faptul referitor la seriozitatea atârnării către executarea obligațiilor de serviciu si pretinsa "imparțialitate" si "obiectivitate" din partea procurorului Natalio Coltova-Calestru care a efectuat urmărirea penală. Astfel, prin scrisoarea nr.2482 din 15.03.2021 procurorul

Natalia Colţova-Calestru o informează pe Osipenco Gabriela, precum că "urmărirea penală este finalizată, iar cauza penală urmează să fie expediată cu rechizitoriu în instanța de judecată, ultima urmând a se prezintă la Procuratura mun.Chişinău oficiul Rîşcani pentru a lua cunoștință cu materialele cauzei penale" (anexa nr.3), din care se prezumă că Munteanu Tamara deja a fost pusă sub învinuire, a fost audiată şi a făcut cunoștință cu materialele cauzei. Ulterior, la 31.05.2021, adică după 2,5 luni același procuror Natalia Colţova-Calestru emite ordonanțe privind punerea sub învinuire a lui Munteanu Tamara în lipsa ei, precum şi privind dispunerea investigațiilor în vederea căutării învinuitei, care chipurile se eschivează de la organul de urmărire penală (anexa nr.4). Totodată, se notează faptul că procurorul Natalia Colţova-Calestru minţea şi că în realitate Munteanu Tamara nu se eschiva de la organul de urmărire penală, se demonstrează prin conținutul corespondenței efectuate de către Procuratura mun.Chişinău oficiul Rîşcani cu persoana care chipurile se eschiva (anexa nr.5), precum şi prin conținutul deciziei Inspecţiei Judiciare de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii din care reiese, că Munteanu Tamara permanent se prezenta la ședințele pentru examinarea plângerilor de către judecătorul de instrucție, dar se eschiva de la ședințe anume numitul procuror (anexa nr.6). În același context, remarcă autorul apelului că, plângerile referitor la încălcările comise la faza urmăririi penale şi depuse în baza art.313 Codul de procedură penală (v,2 f.d.215), cu care judecătorul de instrucție şi instanța de fond au jucat ping-pong, pian în prezent așa și nu au mai fost examinate. Astfel, partea apărării notează că, în cauza menționată au fost comise o sumedenie de încălcări procesuale, iar hotărârea CEDO în cauza Ştefan vs România din 06.04.2010 expres prevede, că „Statul este cel care trebuie să-și asume erorile comise de parchet sau de instanța de judecată şi acele erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate". La fel, autorul apelului citează prevederile pct.76 al Hotărîrii Curţii Constituționale a Republicii Moldova nr.12 din 14.05.2015 indică că „Curtea reține că omisiunile sau erorile autorităților trebuie să servească în beneficiul bănuitului, învinuitului, inculpatului. Cu alte cuvinte, riscul oricărei erori comise de organul de urmărire penală, sau chiar de o instanță, urmează să fie suportat de către stat, iar corectarea acesteia nu trebuie să fie pusă în sarcina persoanei în cauză". Prin urmare, prima instanță, totalmente a ignorat probele apărării, a pronunțat o sentință de condamnare bazată în exclusivitate pe raportului de expertiză judiciară nr.1770-11779 din 12.08.2020, efectuată cu grave încălcări procesuale, precum şi pe presupuneri, iar art.8 şi art.389 Codul de procedură penală expres prevăd că, *concluziile despre vinovăția persoanei de săvârşirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate; în condițiile Codului de procedură penală, se interpretează în favoarea inculpatului*, iar *sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătoreşti, vinovăția inculpatului în săvârşirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.*

7. În cadrul ședinței instanței de apel, avocatul în interesele inculpatului cât și inculpata au solicitat admiterea apelului declarat în temeiul motivelor de fapt și de drept invocate. Partea vătămată a optat pentru respingerea apelurilor părții apărării cu menținerea sentinței contestate fără careva modificări. Acuzatorul de stat, a solicitat respingerea apelului declarat, invocând că nu sunt careva temeiuri de a interveni în

sentință.

8. Audiind opinia participanților la proces, examinând sentința atacată prin prisma motivelor de formulate, cercetând materialele cauzei penale, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de a respinge apelul avocatului în interesele inculpatei și apelul inculpatei Munteanu Tamara declarate împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.1-2567/2021 din 05 august 2022, cu menținerea sentinței supusă contestării, din următoarele considerente.

9. Conform art.400 alin.(1) Codul de procedură penală, *sentinţele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt şi în drept a cauzei, cu excepţia sentinţelor pronunţate de către instanţele judecătoreşti privind infracţiunile pentru a căror săvârşire legea prevede exclusiv pedeapsă non-privativă de libertate.*

10. Conform art.414 alin.(1)-(2) Codul de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.* Prin urmare, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt şi de drept, întrucât odată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât şi în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

11. Conform art.415 alin.(1)-(2) Codul de procedură penală: „*instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art.402; b) apelul este inadmisibil; c) apelul este nefondat; 2) admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță; 3) admite apelul, casează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată se dispune numai atunci când nu a fost citat inculpatul, nu i s-a asigurat dreptul la interpret, nu a fost asistat de un avocat sau au fost încălcate prevederile art.33–35. Sentința poate fi casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau latura civilă, dacă aceasta nu împiedică soluționarea justă a cauzei”*.

12. La caz, Colegiul penal notează că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt şi de drept şi just a tras concluzia că în acțiunile lui Munteanu Tamara sunt întrunite toate semnele componenței de infracțiune prevăzute de art.352[1] alin.(1) din Codul penal, *declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau pentru o terță persoană, atunci când, potrivit legii sau împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe.*

13. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art.101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, concludenții și veridicității, iar toate probele în

ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. În așa mod Colegiul penal consideră că, în pofida solicitării privind achitarea inculpatei de de sub învinuirile aduse, vinovăția acesteia este pe deplin dovedită prin probele acumulate de organul de urmărire penală, cercetate de instanța de fond și verificate de instanța de apel.

14. ***Astfel, fiind audiată inculpata Munteanu Tamara în cadrul instanței de apel*** a menționat că susține cererea de apel depusă și declarațiile făcute în prima instanță. Totodată, remarcă că materiale care sunt la instrucție să fie exacte aici, iar expertiza să fie făcută corect. La acel moment nu era acasă.

15. ***Inculpata Tamara Munteanu,*** fiind audiată în ședință instanței de fond a declarat, că nu recunoaște învinuirea ce i se aduce, explicând, că în perioada noiembrie 2014-august 2015 nu se afla în R. Moldova, fiind plecată peste hotarele țării, astfel că nu avea de unde cunoaște despre faptul că Munteanu Gheorghe, fratele soțului său Munteanu Ivan, cu care acesta se judecase într-un dosar civil, depusese recurs la CSJ, neavând nici o atribuție la evenimentele care au urmat în această perioadă și nici la actele care au fost întocmite în acest context. A ținut să sublinieze, că dosarul penal pornit pe numele ei este unul fabricat la comanda G. Osipenco, succesor al lui Munteanu Gheorghe pentru a evita achitarea prejudiciului material, stabilit prin hotărârea instanței pe cauza civilă. Pe parcursul urmăririi penale a fost discriminată, pe motiv că toate plângerile și cererile depuse de ea personal și de către avocatul său Ailoi I. au fost respinse de organul de urmărire penală, cercetarea fiind efectuată doar în sensul acuzării ei. Solicită achitarea sa și reabilitarea în toate drepturile, deoarece n-a comis faptele care i se incriminează.

16. Analizând circumstanțele cauzei constatate în ședința de judecată, instanța reține că cumulul de probe dovedește vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii, în afara dubiilor rezonabile pe deplin prin următoarea sistemă de probe pertinente, concludente, utile şi veridice, care coroborează între ele, cum ar fi:

-Declarațiile succesorul victimei Gabriela Osipenco în ședință judiciară a explicat, că este fiica lui Munteanu Gheorghe, care o perioadă îndelungată s-a aflat într-un litigiu civil cu fratele său Ivan Munteanu și soția acestuia Tamara Munteanu, ultimii pretinzând la recuperarea sumei de 51000 lei. Împotriva hotărârii primei instanțe și a deciziei Curții de Apel Chișinău, tatăl său a depus recurs la Curtea Supremă de Justiție, care însă ulterior a fost retras din numele său de o terță persoană. Despre încheierea CSJ din 11.02.2015 privind admiterea retragerii recursului a aflat de pe portalul instanțelor de judecată, mergând imediat la Curte pentru a clarifica situația respectivă. Astfel, în cancelaria CSJ i s-a comunicat, că prin poștă a parvenit o cerere de retragere a recursului, pe care, de fapt, tatăl său nu o depusese, deoarece în acea perioadă avea probleme de sănătate, fiind internat la spital. Drept urmare, s-a adresat la Procuratură, contribuind pe parcursul urmăririi penale și punând la dispoziția organului de urmărire penală acte necesare pentru efectuarea expertizei grafoscopice, constatându-se într-un final că acea cerere de retragere a recursului a fost semnată de Tamara Munteanu, cu un singur scop: de a-l deposeda pe tatăl său de averea agonisită, folosindu-se de faptul, că nu avea studii, nu fusese asistat de avocat în procesul civil, prin aceasta încălcându-i-se dreptul la un proces echitabil. Din septembrie 2018 împreună cu sora Vlădicescu Rodica sunt succesoare de drepturi, după decesul tatălui lor, iar la executorul judecătoresc se află spre executare

silită titlul executoriu, soții Munteanu continuând să întreprindă acțiuni ilegale de dobândire a averii tatălui.

-Declarațiile martorului Rodica Vlădicescu, în ședința judiciară a declarat, că este fiica lui Gheorghe Munteanu și sora Gabrielei Osipenco. Cunoaște, că la începutul lunii februarie 2015 tatăl ei a depus recurs la CSJ a RM pe marginea hotărârii Judecătoriei Strășeni (cauză civilă intentată de Munteanu Ivan și Munteanu Tamara împotriva lui Munteanu Gheorghe, prin care a solicitat încasarea unei mari sume de bani). Ședința fusese fixată pentru 14.02.2015, astfel că urmărind portalul instanțelor de judecată au constatat, că recursul a fost scos de pe rol și încetată procedura de examinare. Imediat au mers la CSJ pentru a clarifica motivul, comunicându-li-se că, prin poștă, a parvenit o cerere, semnată din numele lui Gheorghe Munteanu, prin care acesta se obliga să achite prejudiciul încasat prin hotărâre în beneficiul lui Ivan Munteanu, cererea respectivă fiind semnată la 02 ianuarie 2015, în timp ce tatăl se afla la spital. Tot atunci, au mers la procuratură și au depus plângere pentru a fi identificată persoana care a semnat și depus din numele lui Gheorghe Munteanu cererea de renunțare la recurs. Drept urmare, a fost pornită cauza penală, constatându-se că vinovată de aceste falsificări se face Tamara Munteanu. A subliniat, că cei doi frați erau în relații ostile de mai mulți ani, fără a avea vreo tranzacție de împăcare. Din discuțiile cu tatăl lor, acesta le-a declarat că n-a depus cererea în cauză, totodată, ele deținând procură cu împuterniciri de a efectua orice acțiune și a depune orice document pe marginea dosarelor, din numele tatălui Gh. Munteanu.

-Declarațiile martorului Ivan Munteanu, audiat în ședință judiciară, la solicitarea părții apărării, a declarat, că Munteanu Gheorghe este fratele său mai mare, totodată fiindu-i și naș de cununie, purtându-i un respect deosebit. Într-o anumită etapă a vieții între ei s-a iscat un conflict (locuind de fapt în imediată vecinătate, având gard comun), în urma căruia a fost agresat fizic, cauzându-i-se lui și fiilor săi vătămări corporale. Drept urmare, depusese cerere de chemare în judecată, iar prin hotărâre judecătorească din anul 2013 în beneficiul său a fost încasată suma de 51500 lei din contul lui Gheorghe Munteanu, titlul executoriu fiind depus la executare silită. A ținut să menționeze, că după pronunțarea deciziei Curții de Apel Chișinău Gheorghe Munteanu venise la el acasă să se împace, au discutat și au convenit asupra sumei datorate, regretând că au fost în relații nu prea bune atâta timp și că e mai bine să se ierte reciproc. De atunci până în iarnă venea des în ograda lor, mai ales după revenirea soției Tamara Munteanu acasă în luna august 2014, deoarece Munteanu Gheorghe locuia mai mult singur, sănătatea și starea sa morală fiind șubredă, iar vizitele la ei îl încurajau. Pe data de 04 noiembrie 2014 soția sa Munteanu Tamara plecase din nou în Italia, la copii. Iar la 30.12.2014 a recepționat prin intermediul poștei, recursul depus de Munteanu Gheorghe la Curtea Supremă împotriva deciziei Curții de Apel, constatând că semnătura nu aparține fratelui său. Întrebându-l de ce totuși a făcut recurs, Gh. Munteanu a declarat că n-a scris și n-a semnat nimic în acest sens și că recursul a fost depus de fiicele sale. Pe data de 05 ianuarie 2015 Gh. Munteanu venise la el acasă să-i spună că ”a dres socoteala”, arătându-i o cerere în care indica despre renunțul la recursul depus anterior, deși personal depusese referință la acel recurs. După recepționarea încheierii CSJ fratele Gh. Munteanu venise cu aceasta la el, declarându-i ”Vezi, ți-am spus!”, confirmându-i încă o dată că nu el a depus recursul. A

mai declarat, că soția sa Munteanu Tamara n-avea de unde cunoaște despre acel recurs, deoarece fusese plecată din 04 noiembrie 2014 din țară, iar procesele de judecată se duceau între el și fratele Gh. Munteanu, soția nefiind în cunoștință de cauză.

-Cererea (plângere) semnată de Osipenco G. din 16.02.2015, înregistrată la Procuratura Generală cu nr. 9 la 16.02.2015, din numele lui Munteanu Gheorghe, prin care se solicită intervenţia organelor de drept în vederea atragerii la răspundere conform legii, a persoanei necunoscute care a falsificat semnătura, retrăgând ilegal recursul depus la CSJ, înregistrată ulterior și în R-1 al IP Râșcani la 28.02.2015 la nr. 486 (f.d. 9, 11-12, vol. I);

-Ordonanța de ridicare din 01.02.2016 de la Judecătoria Strășeni a dosarului civil nr. 2-297/2013 (f.d.34, vol. I);

-Procesul-verbal de ridicare din 01.02.2016 a dosarului civil nr. 2-297/2013, păstrat în arhiva Judecătoriei Strășeni a cererii de retragere a recursului pe o filă și plicului, ambele în original (f.d. 35-35a și 35b, vol. I);

-Raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-2323 din 05.05.2016, întocmit de expertul din cadrul Centrului Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare din cadrul IGP al MAI, prin care s-a concluzionat, că nu este posibil de stabilit dacă inscripțiile manuscrise și semnăturile din numele cet. Munteanu Gheorghe în cererea de retragere a recursului cu nr. 133 din 14.01.2015 la Curtea Supremă de Justiție au fost executate de către Munteanu Gheorghe, Munteanu Ivan, pe motiv că lipsesc mostre experimentale de scris (a se vedea f.d. 83-85, vol. I);

-Ordonanță de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 27 aprilie 2018, fiind recunoscut în această calitate Munteanu Gheorghe, ce conține și informația privind drepturile și obligațiile (f.d. 127 și verso, vol. I);

-Procesul-verbal de audiere al părții vătămate Munteanu Gheorghe din 27.04.2018 (decedat în septembrie 2018), care a confirmat, că a depus recurs la CSJ a RM, ce urma a fi examinat la 02.01.2015, dar cineva a depus din numele său o cerere de renunț, astfel recursul fiind scos de pe rol; subliniind, de asemenea, că nu putea nici fizic și în lipsa vreunui interes să renunțe la recursul său, deoarece în acea perioadă se afla în stare gravă la Spital, suportând o intervenție chirurgicală (a se vedea f.d. 128 și verso, vol. I);

-Raportul de expertiză judiciară nr. ** din 26.12.2018***, întocmit de expertul din cadrul Centrului Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare din cadrul IGP al MAI, prin care s-a concluzionat, că nu este posibil de stabilit dacă inscripțiile manuscrise și semnăturile din numele cet. Munteanu Gheorghe în cererea de retragere a recursului cu nr. 133 din 14.01.2015 la Curtea Supremă de Justiție au fost executate de către Munteanu Gheorghe, Munteanu Ivan, pe motiv că lipsesc mostre experimentale de înscrisuri, precum și mostre libere de scris, care ar fi fost executate de cei doi (f.d. 193-199, vol. I);

-Ordonanța de recunoaștere în calitate de succesor al părții vătămate din 08.12.2018, fiind recunoscută în această calitate Osipenco Gabriela, cu explicarea drepturilor și obligațiilor (f.d. 220 și verso, vol. I);

-Procesul-verbal de ridicare din 14.02.2019, prin care s-a dispus ridicarea de la Direcția Documentare a Populației Chișinău a dosarului personal, depus la eliberarea actelor de identitate pe numele cet. Munteanu Tamara (f.d. 235, vol. I).

-Raportul de expertiză judiciară nr. ** din 06.09.2019,*** întocmit de expertul din cadrul Centrului Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare din cadrul IGP al MAI, prin care s-a concluzionat, că nu este posibil de stabilit dacă inscripțiile manuscrise și semnăturile din numele cet. Munteanu Gheorghe în cererea de retragere a recursului cu nr. 133 din 14.01.2015 la Curtea Supremă de Justiție și pe plicul poștal cu nr. 36901 cu adresarea Președintele CSJ a RM au fost executate sau nu de către Munteanu Tamara, pe motiv că lipsesc mostre experimentale de înscrisuri, precum și mostre libere de scris suficiente, care ar fi fost executate de cei doi (f.d.9-13, imaginile foto se anexează, vol. II);

-Procesul-verbal de ridicare din 18.03.2020 de la Gabriela Osipenco a unui caiet albastru cu înscrisuri efectuate de Munteanu Gheorghe și procura scrisă de mână de către Munteanu Gheorghe (f.d. 28-41, vol. II);

-Raportul de expertiză judiciară nr. ** din 12.08.2020***, întocmit de expertul din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare, prin care s-a concluzionat, că cele patru semnături din numele lui Munteanu Gheorghe și textul manuscris plasate sub textul Cererii la Curtea Supremă de Justiție R.Moldova de retragere a recursului din numele lui Munteanu Gheorghe din 01.01.2015 cu nr. de înregistrare 133 la data de 14.01.2015 și manuscrisele plasate pe aversul și reversul plciului cu nr. 36901, adresat către Președintele CSJ RM au fost executate de către Munteanu Tamara, modele de scris și semnături ale căreia au fost prezentate (f.d. 45-68, imaginile foto se anexează, vol. II);

-Ordonanța de recunoaștere și de anexare la cauza penală a corpului delict din 12.01.2021, fiind recunoscut în această calitate plicul cu nr. 36901 în care se află cererea de retragere a recursului din numele lui Munteanu Gheorghe din 01.01.2015 cu nr. de înregistrare 133 la data de 14.01.2015 (f.d. 116, vol. II).

-Recursul în original depus de Munteanu Gheorghe împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 iulie 2014, înregistrat la CSJ cu nr. 02c-3696 la 04.12.2014 (a se vedea f.d. 182-187, vol. III).

-Plicul cu nr. 36901 și cererea de retragere a recursului din numele lui Munteanu Gheorghe din 01.01.2015 cu nr. de înregistrare 133 la data de 14.01.2015, ambele în original (f.d. 4-6, vol. IV).

17. Instanța de apel, examinând probatorul administrat, consideră dovedită indubitabil vina inculpatei Munteanu Tamara în comiterea infracțiunii prevăzute de art.352[1] alin.(1) din Codul penal, *declaraţia necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecinţe juridice, pentru sine sau pentru o terţă persoană, atunci cînd, potrivit legii sau împrejurărilor, declaraţia serveşte pentru producerea acestor consecinţe.* Astfel, Colegiul penal atestă că declarațiile inculpatei privind nevinovăția acesteia în comiterea faptei penale incriminate se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate. În această ordine de idei, sistematizând cele conturate supra, se reține că vinovăția inculpatei Munteanu Tamara în comiterea faptei prevăzută de legea penală la art.352[1] alin.(1) Codul penal şi-a găsit confirmare dincolo de orice dubiu rezonabil.

18. Nerecunoașterea vinovăției de către inculpata Munteanu Tamara nu poate servi ca temei pentru achitarea acesteia, dat fiind faptul că în cursul judecării cauzei au fost administrate probe care confirmă cu certitudine vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate, iar cele invocate de avocatul care îi reprezintă interesele sub acest aspect sunt apreciate drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, urmărindu-se scopul evitării răspunderii penale. Totodată, instanța de apel o apreciază ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina garantat de art.66 Codul de procedură penală și art.6 CEDO, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificate ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

19. Colegiul penal va respinge ca fiind nefondată solicitarea părții apărări privind achitarea Tamarei Munteanu de învinuirea adusă în baza art.352[1] alin.(1) Codul penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei or, în cadrul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine, că în acțiunile inculpatei au persistat elementele constitutive ale infracțiunii, atât prin declarațiile martorilor, succesorului victimei, cât și prin probele anexate la materialele cauzei penale și cercetate nemijlocit în ședință judiciară.

20. Astfel, la 20 iunie 2013 Judecătoria Strășeni a admis cererea de chemare în judecată depusă de Munteanu Ivan împotriva lui Munteanu Gheorghe, încasându-se din contul ultimului în beneficiul reclamantului suma de 51574 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat în urma comiterii infracțiunii și cheltuielile de asistență juridică. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iulie 2014 apelul pârâtului Gheorghe Munteanu a fost respins, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Strășeni. La data de 04 decembrie 2014 a fost înregistrat la CSJ cu nr. 02c-3696 recursul semnat de Munteanu Gheorghe împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 iulie 2014 (a se vedea f.d. 182-187). Iar la data de 14 ianuarie 2015 cu nr. 133 a fost înregistrată cererea de retragere a recursului din numele lui Munteanu Gheorghe, datată cu 01.01.2015, parvenită prin intermediul oficiului poștal, depus la poștă și înregistrat cu nr. 36901 (f.d. 4-6, vol. IV, anexate în original).

21. Drept urmare a efectuării expertizei grafoscopice de către Centrul Național de Expertize Judiciare, a fost întocmit raportul nr. ***** din 12.08.2020, prin care s-a concluzionat, că cele patru semnături din numele lui Munteanu Gheorghe și textul manuscris plasate sub textul Cererii la Curtea Supremă de Justiție R. M. de retragere a recursului din numele lui Munteanu Gheorghe din 01.01.2015 cu nr. de înregistrare 133 la data de 14.01.2015 și manuscrisele plasate pe aversul și reversul plicului cu nr. 36901, adresat către Președintele CSJ RM au fost executate de către Munteanu Tamara, modele de scris și semnături ale căreia au fost prezentate (f.d. 45-68, imaginile foto se anexează). Celelalte rapoarte efectuate pe parcursul urmăririi penale, nu au putut oferi răspuns la întrebările formulate față de experți, pe motiv că nu conțineau suficiente mostre experimentale de înscrisuri, precum și mostre libere de scris (a se vedea f.d. 83-85, 193-199, vol. I; 9-13, vol. II), iar expertiza repetată dispusă de instanță prin încheierea din 03.02.2022, completată prin încheierea din 17.03.2022 (a se vedea f.d. 206-210, 242-244, vol. III) nu a fost executată pe motivul neachitării plății solicitate de CNEJ, aceasta fiind pusă în sarcina inculpatei (f.d. 248, vol. III).

22. Mai mult ca atât, ceea ce ține de relațiile anterioare pe parcursul unei perioade îndelungate între partea vătămată Gheorghe Munteanu (decedat în septembrie 2018) și familia inculpatei, pe de o parte, precum și partea vătămată și membrii familiei sale, pe de altă parte, la care au făcut referire atât inculpata, cât și martorul Munteanu Ivan, audiat din partea apărării, aceasta trebuie privită în strânsă colaborare cu celelalte probe acumulate pe cauză.

23. Mai mult ca atât, între ambele familii există un șir de litigii civile, inclusiv la faza de executare, nu exclude răspunderea Tamarei Munteanu pentru propriile acte ilegale comise față de partea vătămată. Cu atât mai mult, că cele declarate de către inculpată în susținerea poziției sale, nu au fost argumentate juridic cu probe materiale sau alte înscrisuri la caz, din contra fiind combătută cu cele existente la dosar, în mod special raportul de expertiză judiciară nr. ***** din 12.08.2020, prin care s-a concluzionat, că cele patru semnături din numele lui Munteanu Gheorghe și textul manuscris plasate sub textul Cererii la Curtea Supremă de Justiție R.Moldova de retragere a recursului din numele lui Munteanu Gheorghe din 01.01.2015 cu nr. de înregistrare 133 la data de 14.01.2015 și manuscrisele plasate pe aversul și reversul plicului cu nr. 36901, adresat către Președintele CSJ RM au fost executate de către Munteanu Tamara, modele de scris și semnături ale căreia au fost prezentate (f. d. 45-68, imaginile foto se anexează).

24. În baza probelor administrate, instanța de apel consideră că acțiunile inculpatei Munteanu Tamara corect au fost calificate în baza art.352[1] alin.(1) Codul penal, conform semnelor calificative de fals în declarații, prin declararea necorespunzătoare a adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau pentru o terță persoană, atunci când, potrivit legii sau împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe. Subsidiar, Colegiul penal conchide că declarațiile oferite de către inculpata Munteanu Tamara privind nevinovăția lor nu pot servi drept temei de achitare, pe motiv că sunt date în scopul exonerării de la răspunderea penală, din care considerente instanța de apel le apreciază critic. În contextul relatărilor elementelor constitutive ale infracțiunii comise de către inculpata Munteanu Tamara, Colegiul penal reține că în speță, aceste elemente constitutive ale infracțiunii descrise supra, și-au găsit deplină confirmare, pe parcursul cercetării judecătorești în instanța de fond, cât și verificate pe parcursul judecării cauzei în instanța de apel.

25. Colegiul penal, respinge versiunea susținută de partea apărării precum că instanța de fond a adoptat o sentință de condamnare bazată pe presupuneri, incorect apreciind circumstanțele de fapt și de drept a cauzei, dând o apreciere eronată circumstanțelor cauzei, or Colegiul atestă că, careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate, cu achitarea inculpatei, nu se regăsesc în speță, iar afirmațiile avocatului reprezintă opinia subiectivă a părții apărării, fără o motivare plauzibilă.

26. Colegiul penal va aprecia critic alegațiile apărătorului privind recunoașterea nulă a ordonanței de punere sub învinuire a Tamarei Munteanu pe motiv că a fost înaintată cu depășirea termenului de 3 luni prevăzut de Lege. Astfel, prin ordonanța din 05 octombrie 2016, emisă de procurorul N. Colțova-Calestru din Procuratura sect. Râșcani, mun. Chișinău, s-a dispus pornirea urmăririi penale pe semnele componenței de infracțiune prevăzută de art.352[1] alin.(1) Codul penal, în baza plângerii depusă de Munteanu

Gheorghe la 26.02.2016 (f.d. 1, vol. I). Totodată, la data de 23 octombrie 2020 a fost emisă de către același procuror ordonanța de punere sub învinuire în privința lui Munteanu Tamara (f.d. 101-102, vol. II), înaintată acesteia la 12 ianuarie 2021 (când a fost reținută, f.d. 41, vol. II), anterior fiind anunțată în căutare (f.d. 103-106, vol. II), iar urmărirea penală suspendată din acest motiv, până la depistarea învinuitei (f. d. 107-108, vol. II). Astfel, la materialele cauzei penale lipsește ordonanță de recunoaștere în calitate de bănuit a cet. Munteanu Tamara.

27. La data de 12.08.2020 a fost întocmit raportul de expertiză judiciară nr. ***** prin care s-a concluzionat, că cele patru semnături din numele lui Munteanu Gheorghe și textul manuscris plasate sub textul Cererii la Curtea Supremă de Justiție R.Moldova de retragere a recursului din numele lui Munteanu Gheorghe din 01.01.2015 cu nr. de înregistrare 133 la data de 14.01.2015 și manuscrisele plasate pe aversul și reversul plicului cu nr. 36901, adresat către Președintele CSJ RM au fost executate de către Munteanu Tamara (a se vedea f.d. 45-68).

28. La caz, sunt relevante prevederile art.280 Codul de procedură penală, *în cazul în care există suficiente probe că infracțiunea a fost săvârşită de o anumită persoană, organul de urmărire penală întocmește un raport cu propunerea de a pune persoana respectivă sub învinuire. Raportul cu materialele cauzei se înaintează procurorului,* iar conform art.281 Codul de procedură penală *dacă, după examinarea raportului organului de urmărire penală şi a materialelor cauzei, procurorul consideră că probele acumulate sunt concludente şi suficiente, el emite o ordonanţă de punere sub învinuire a persoanei.*

29. În speța supusă examinării termenul de 3 luni în interiorul căruia persoană urmează a fi pusă sub învinuire, urma a fi calculat din ziua întocmirii raportului de expertiză judiciară nr. ***** și anume 12 august 2020, prin care s-a concluzionat că cele patru semnături și manuscrisele au fost executate de către Munteanu Tamara. Astfel, nu pot fi reținute alegațiile invocate de către avocat în apărare intereselor inculpatei Munteanu Tamara privitor la încălcarea acestui termen deoarece urmărirea penală a fost pornită pe fapt, în baza plângerii părții vătămate și nu in personam.

30. Mai mult ca atât, instanța de apel statuează că, prima instanță a luat în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Codul de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art.101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, utilității, concludenții, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept și ajungând la concluzia corectă cu privire la prezența în acțiunile inculpatei Munteanu Tamara a elementelor infracțiunii incriminate. Prin urmare, alegațiile părții apărării privind achitarea inculpatei este nefondată, iar Colegiul penal reiterează faptul că instanța de fond și-a argumentat riguros soluția la acest capitol și a motivat hotărârea pronunțată, prin care s-a confirmat cu certitudine vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art.352[1] alin.(1) Codul penal.

31. Astfel, dezacordul părții apărării cu sentința instanței de fond este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de judecată a apreciat probele şi circumstanțele cauzei, însă, împrejurările enunțate supra denotă în mod concludent că instanța de fond nu a

comis erori de drept în raport cu motivele invocate de apelant că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că a avut loc fapta de săvârșirea căreia sunt învinuită inculpat, că această faptă a fost săvârșită de inculpată, că fapta întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, fiind constatată vinovăția acesteia în săvârșirea infracțiunii, iar solicitările formulate prin cererea de apel nu poate fi admise.

32. Prin urmare în speță, în circumstanțele stabilite urmează să se țină cont și de scopul procesului penal și anume, protejarea persoanei, societății şi statului de infracțiuni, precum şi protejarea persoanei şi societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală şi condamnată.

33. Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul penal constată o motivare amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriu inculpatului, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. (Garcia Ruis contra Spaniei, Helle contra Finlandei).

34. Totodată, Colegiul penal apreciază soluția fondului prin care a ajuns la concluzia că în privința Tamarei Munteanu a intervenit termenul de prescripție. Astfel, infracțiunea imputată inculpatei Munteanu Tamara a fost comisă la 14 ianuarie 2015, fapta aceasta fiind prescrisă la 14 ianuarie 2017. Potrivit prevederilor art.16 alin.(2) Codul penal infracțiunea prevăzută art.352^1 Codul penal se califică drept una ușoară.

35. Trebuie de menționat că prescripția constituie atât temei de încetare a procesului prin emiterea unei sentințe de încetare (interpretarea sistemică a art.275, 285, 332 Codul de procedură penală), cât temei de condamnare a persoanei prin emiterea unei sentințe de condamnare cu liberarea de pedeapsă (art.389 alin.4 pct.3) Codul de procedură penală).

36. Conform art.50 Codul penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale şi a persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege. Din definiția legală rezultă că prin răspundere penală se înțelege obligația persoanei care a săvârșit o infracțiune de a suporta sancțiunea prevăzută de legea penală. Deci, prin liberarea de răspundere penală din motivul intervenirii prescripției este înlăturat actul de condamnare (înlăturarea actului de condamnare înseamnă lipsa unei sentințe de condamnare) și, implicit, obligația de a suporta vreo sancțiune penală. În cazul în care nu există condamnarea publică nu poate exista o sentință de condamnare

37. Totodată, liberarea de pedeapsă ca efect al intervenirii prescripției poate avea loc doar atunci când este posibilă aplicarea acesteia, dar ea nu mai este aplicată. Aici

urmează a puncta principial că posibilitatea liberării de pedeapsă poate exista doar în cazul în care persoana este recunoscută vinovată de comiterea unei infracțiuni (interpretarea sistemică a art.3 alin.1, art.6 alin.1 Codul penal, art.8 alin.(1) Codul de procedură penală). Deci, când este liberarea de pedeapsă atunci urmează să existe o sentință de condamnare, prin care se recunoaște vinovăția persoanei

38. Liberarea de răspundere penală nu se identifică cu liberarea de pedeapsă, dat fiind faptul că prima presupune o scutirea persoanei care a săvârșit o infracțiune de obligația de a suporta condamnarea publică, iar a doua presupune scutirea persoanei de pedeapsă (adică, doar după recunoașterea vinovăției). Deci, liberarea de răspundere poate fi efectuată doar prin încetarea procesului (este alogică înlăturarea răspunderii penale prin recunoașterea ca vinovată și liberarea de pedeapsă, deoarece răspunderea penală a intervenit și a fost aplicată), iar liberarea de pedeapsă poate fi realizată doar prin sentință de condamnare (cu stabilirea pedepsei) cu liberarea de pedeapsă.

39. Soluția încetării procesului penal în ședință de judecată are semnificația absolvirii inculpatului de răspundere penală şi de pedeapsă pentru temeiuri nereabilitatoare, iar în unele cazuri și pentru temeiuri de reabilitare. Astfel, absoluțiunea este o soluție a instanței de judecată prin care cel acuzat se scutește de răspundere penală în cazurile când tragerea la răspundere penală este împiedicată de anumite circumstanțe prevăzute de lege sau se dispune înlocuirea acesteia cu alte modalități de răspundere (de exemplu cu cea contravențională). Încetarea procesului penal în faza judecării cauzei în prima instanță constituie o soluţie determinată de inoportunitatea atingerii scopului procedurii în cauză, de regulă, fără a se pronunța expres asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului

40. Urmează a sublinia faptul că înlăturarea răspunderii penale prin încetarea procesului din motivul intervenirii prescripției nu contravine prezumției nevinovăției dacă persoana care a săvârșit o infracțiune este de acord să fie liberată de răspundere penală și nu insistă asupra soluționării cauzei penale în ședință de judecată publică (posibilitatea continuării examinării cauzei este prevăzută în art.332 alin.(5) Codul de procedură penală.). La baza acestei concluzii stă argumentul că prezumția de nevinovăție este nu doar un principiu, ci și un drept al persoanei, în special a celei acuzate de săvârșirea unei infracțiuni, și acesta, ar trebui, în consecință, interpretat potrivit unui drept și nu obligații. Dacă persoana renunță la un anumit drept, atunci aceasta nu mai poate pretinde că i s-ar fi încălcat acest drept.

41. Deși art.21 al Constituției Republicii Moldova nu se menționează expres că prezumția de nevinovăție ar fi un drept al persoanei acuzate, acest fapt reiese din denumirea capitolului în care este inclus articolul menționat (Titlul II „Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale”). Totodată, în unele acte internaționale ratificate de Republica Moldova se menționează că orice persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni are dreptul să fie considerată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal în cadrul unui proces public în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale (art.11 Declarația Universală a Drepturilor Omului, art.14 Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice).

42. Așadar, instanța de judecată poate dispune încetarea procesului (chiar și în cadrul ședinței preliminare) din motivul intervenirii prescripției și această posibilitate nu

contravine prezumției vinovăției dacă persoana care a săvârșit o infracțiune renunță la dreptul său de a-i fi dovedită vinovăția. La caz, inculpatul poate renunța la acest drept prin depunerea cererii sau prin orice altă modalitate neinterzisă de lege. În cazurile în care inculpatul nu manifestă, direct sau indirect, acordul la aplicarea prescripției (refuză să manifeste acordul; solicită achitarea sa; solicită încetarea procesului pe un alt temei decât prescripția; se eschivează de la prezentarea în ședință și examinarea cauzei are loc în lipsa sa), atunci instanța de judecată urmează să examineze probele cu emiterea unei sentințe. Această sentință poate fi sentință de achitare, sentință de încetare (pe alt temei decât amnistia) sau sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea pedepsei

43. La interpretarea normelor trebuie de ținut cont de interpretarea sistemică a acestora și în măsura în care pot produce efecte juridice (dar nu urmează a fi interpretate în sensul că contravin unele altora). Reiterăm că intervenirea prescripției constituie atât temei de încetare a procesului (la orice etapă de judecată a cauzei, inclusiv apelul) cât și temei de liberare de pedeapsă (sentință de condamnare). Astfel, reieșind din natura juridică a sentinței de încetare (pe temei de nereabilitare) și natura juridică a sentinței de condamnare cu liberarea de pedeapsă, din natura juridică a noțiunii „răspundere penală", din consecințele și modalitatea liberării de răspundere penală, din diferența liberării de răspundere penală și liberării de pedeapsă penală, urmează a fi rezumate următoarele: 1) în cazul în care inculpatul consimte în mod expres aplicarea prescripției, atunci urmează a fi emisă o sentință de încetare din motivul intervenirii prescripției; 2) în cazul în care inculpatul refuză sau lipsește un acord expres (această situație trebuie tratată că refuz de aplicare a prescripției), atunci urmează a fi cercetate probele și emiterea, după caz, a unei sentințe de achitare (dacă se constată temeiurile de achitare) sau a unei sentințe de încetare (dacă există alte temeiuri decât prescripție), sau a unei sentințe de condamnare cu liberarea de pedeapsă

44. La caz, instanța de apel reține că inculpata nu recunoaște vina în fapta imputată. În asemenea situație trebuie examinată cauza în întregimea sa cu adoptarea unei soluții de achitare (dacă se constată temeiurile de achitare) sau de încetare (dacă există alte temeiuri decât prescripție), sau de condamnare cu liberarea de pedeapsă. Astfel, instanța de apel constată că este justificată, la caz, soluția de condamnare cu liberarea de pedeapsă, astfel cum a fost efectuat de prima instanță.

45. În partea ce ține de cheltuielile judiciare în mărime de 3150 lei MD, solicitate de acuzatorul de stat de a fi încasate din conul inculpatei, Colegiul penal apreciază soluția fondului în această parte prin care suma suportată în scopul administrării probelor și calificării corecte a infracțiunii, urmează a fi încasată în cuantum deplin din contul inculpatei Munteanu Tamara.

46. Astfel, generalizând aspectele invocate, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge apelul avocatului în interesele inculpatei și apelul inculpatei Munteanu Tamara declarate împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.1-2567/2021 din 05 august 2022 și a menține această sentință fără modificări.

47. În conformitate cu art.415, 417-418 Codul procedură penală, Colegiul penal –

D E C I D E:

Se respinge ca nefondat apelul avocatului în interesele inculpatei și apelul inculpatei Munteanu Tamara declarate împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.1-2567/2021 din 05 august 2022 şi se menține această sentință fără modificări.

Decizia este executorie şi poate fi supusă recursului la Curtea Supremă de Justiţie a Republicii Moldova în termen de 2 (două) luni.

Preşedintele şedinţei,
judecător Spoială Alexandru

judecător Băbălău Denis

judecător Chiroșca Igor